

Glastuinbouw: rentabiliteit historisch laag

Anita van der Knijff en Gerben Jukema

De bedrijfsresultaten van de glastuinbouwbedrijven zijn in 2009 opnieuw verslechterd. Teleurstellende opbrengstprijzen voor het merendeel van de glastuinbouwproducten was hiervan de oorzaak. De rentabiliteit ligt, zo is de verwachting, in 2009 gemiddeld over alle bedrijven op een historisch dieptepunt. Het inkomen uit bedrijf daalt tot ver onder de nullijn.

Glasgroenten: prijsvorming zwaar onder druk

De prijzen van glasgroenten lagen in 2009 ver onder het niveau van vorig jaar. Bij rode paprika was de prijsdaling ten opzichte van 2008 het grootst. Bij andere paprikakleuren daalden de prijzen eveneens met tientallen procenten. Gemiddeld over alle kleuren heen, lag de middenprijs zo'n 35% lager dan in 2008. Hoewel de prijs van tomaten tot aan juni nog acceptabel was, zakte deze daarna voor de meeste typen tomaten naar een bedenkelijk laag niveau. Over het gehele jaar genomen, daalde de gemiddelde prijs met 20 tot 25%. Ook de prijzen van komkommers en aubergine lagen 10 tot 15% onder het niveau van vorig jaar. Meerdere redenen zijn hiervan de oorzaak, namelijk een grotere productie, versnippering in de afzet, ongunstige wisselkoersverhoudingen, matige kwaliteit voor sommige producten en de wereldwijde economische malaise. De matige tot slechte prijsvorming in het afgelopen jaar is al met al vooral een kwestie van vraag en aanbod. Ofwel een groter aanbod en een afnemende/stagnerende marktvrage. De productie per m² is naar verwachting bij alle productgroepen hoger. Dit is echter onvoldoende om de totale opbrengsten van de teelt te laten toenemen. Ook de opbrengst van de verkoop van elektriciteit laat een daling zien. Per saldo wordt uitgegaan van een daling van de totale opbrengsten van 7 euro per m² ten opzichte van 2008.

Sierteelt: Prijsvorming snijbloemen en kamerplanten omlaag, perkplanten omhoog

De gemiddelde prijs op de bloemenveilingen voor Nederlandse snijbloemen stelt in 2009 opnieuw teleur. Na de mindere resultaten in het jaar 2008 is in 2009 geen herstel van de prijsvorming opgetreden, ondanks een lagere aanvoer van 3,5%. De gemiddelde prijs, tot en met oktober, daalde zelfs met 2 cent tot 21 cent. Het jaar begon met enkele koude maanden wat de afzetsituatie bemoeilijkte. De internationale feest- en bloemendagen in het voorjaar van dit jaar waren meer verspreid, waardoor het prijspeil niet zoals gebruikelijk werd opgestuwd. Het warme voorjaarsweer, een beperkte vraag uit belangrijke afzetmarkten (waaronder Engeland en Rusland), nadelige wisselkoersen, internationale en lokale concurrentie en in sommige gevallen overproductie zorgden tevens voor deze lagere prijzen. Met name de Nederlandse rozen werden minder goed betaald dan een jaar eerder. Bij de hele bloemen top-5 lagen de prijzen ongeveer 15% lager dan vorig jaar, lelie uitgezonderd. Bij kamerplanten was de daling van de middenprijs over het algemeen beperkter. Phalaenopsis was hierop een negatieve uitzondering. Veel tuinplanten moesten worden vervangen vanwege de koude winter. De omslag naar mooi voorjaarsweer in maart kwam voor deze groep producten precies op tijd, waardoor de vraag aantrok. Dit had positieve gevolgen voor de middenprijzen die over het algemeen hoger lagen dan in 2008. Bij een iets hogere productie per m² leidt dit tot een daling van de geldelijke opbrengsten van 9% bij snijbloemenbedrijven en 2% bij de groep van pot- en perkplantenbedrijven.

Kosten worden zo veel mogelijk beperkt

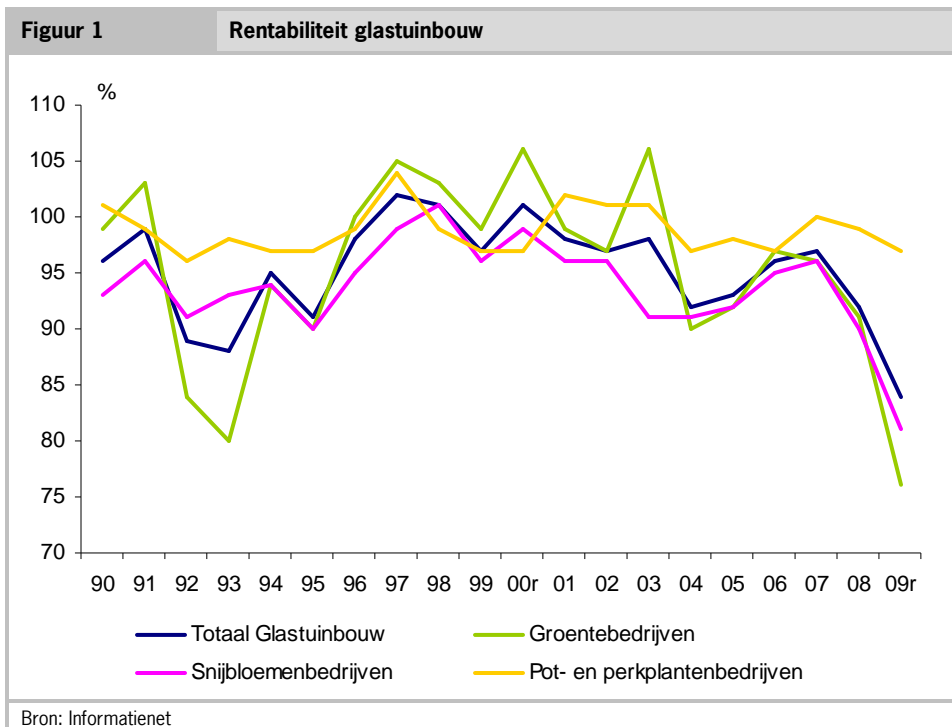
De kosten die glastuinbouwbedrijven maken zijn in 2009 slechts weinig toegenomen. De arbeidskosten dalen licht. Dit is de optelsom van een beperkte prijsstijging, in combinatie met minder uren per m². De kosten van energie per m² stijgen, ondanks het feit dat de gasprijs in 2009 een dalende lijn laat zien. Naar verwachting hebben bedrijven hiervan maar in beperkte mate kunnen profiteren, omdat gas veelal in een eerder stadium door telers (deels) was ingekocht. De post 'rente en afschrijvingen' neemt toe met enkele procenten, terwijl de overige kosten juist dalen.

Bedrijfsresultaten negatief en liquiditeitsproblemen

Net als in 2008 zal naar verwachting ook in 2009 het bedrijfsresultaat van het merendeel van de glastuinbouwbedrijven verslechteren. Positieve uitzondering hierop zijn de perkplantenbedrijven. De verwachte daling van de rentabiliteit voor een gemiddeld glastuinbouwbedrijf bedraagt 8 procentpunten. Hiermee komt de rentabiliteit op 84% (tabel 1). Dit is een historisch dieptepunt, want zelfs in de jaren 1992 en 1993 was het rendement niet zo laag (figuur 1). Het totaal inkomen zal uitkomen op ruim één ton negatief. Bij glasgroentebedrijven is het totale inkomen verre weg het laagst (-220.000 euro). De terugval bij plantenbedrijven bleef beperkt tot 11.000 euro. Volgens deze ramingen komen snijbloemenbedrijven uit op een rentabiliteit van 81%, waarbij het totale inkomen -99.000 euro bedraagt. Ook het inkomen per onbetaalde arbeidsjaareenheid op een gemiddeld glastuinbouwbedrijf neemt af en ligt met -62.000 euro nu ver onder de nullijn.

Tabel 1	Resultaten en inkomens van glastuinbouwbedrijven, gemiddeld per bedrijf per jaar (bedragen x 1.000 euro)			
	Glasgroente- bedrijven	Snijbloemen- bedrijven	Pot- en perkplanten- bedrijven	Glastuinbouw, totaal
Opbrengst per 100 euro kosten				
2007	96	96	100	97
2008	91	90	99	92
2009	76	81	97	84
Inkomen uit bedrijf / onbetaalde aje (x 1.000 euro)				
2007	33	34	65	40
2008	-19	-3	39	1
2009	-132	-57	27	-62
Totaal inkomen (x 1.000 euro)				
2007	61	71	115	77
2008	-24	-26	65	-4
2009	-220	-99	54	-102

Bron: Informatienet.

Meer informatie:

Rapport 2009-008 *Actuele ontwikkeling van resultaat en inkomens in de land- en tuinbouw 2009*